

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาและศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 264 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 160 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, หน้า 51)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปหรือสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check) สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 ข้อ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือด้านการบริหารโครงการจำนวน 11 ข้อ ด้านงบประมาณจำนวน 11 ข้อ ด้านการดำเนินงานจำนวน 12 ข้อ และด้านการนิเทศและติดตามผลจำนวน 16 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาตามเกณฑ์ในการให้คะแนนตอบแบบสอบถามดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตามรายชื่อ (ภาคผนวก ง) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง และหลักวิชา ตลอดจนภาษาที่ใช้ในสอบถามปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา IOC (Index of concurrence) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00 มีข้อที่ใช้ได้ (ค่ามากกว่า 0.5) จำนวน 50 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวกที่ จ)
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำผ่านความเห็นอาจารย์ที่ปรึกษามาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ (รายละเอียดภาคผนวก ข)
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคคลที่มีใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่อยุธยา เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน รวมจำนวน 20 คน หลังจากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, หน้า 121) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้แก่ (ภาคผนวก จ)

ดร. นริศนันท์ เศษสุระ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

นางชินนพร เกิดพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

นางพัศตร์พิมล โลหรัตน์ นักวิชาการศึกษาด้านการพิเศษ กองการศึกษาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

นายบรรจง เป็ดทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตลาด (อุดมวิทยา)

นายบรรจง น้อยทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพญานุกูญเชิง (ไตรรัตนนายก)

2. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน (ภาคผนวก จ)

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกตามโรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเองจำนวน 160 ฉบับ ได้คืนมา 160 ฉบับ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 100 เปอร์เซ็นต์เต็ม

4. วิเคราะห์แบบสอบถามทุกขั้นตอน นำผลจากการวิเคราะห์ในแบบสอบถามมาออกแบบสัมภาษณ์เป็นลำดับต่อไป

5. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (ฉบับที่ 2) ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาทั้ง 24 คน ได้แก่ (ภาคผนวก จ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและนำเสนอสถิติแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) พร้อมตารางร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปหรือสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check) สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์

ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดค่าเฉลี่ยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ในการแปลข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2532, หน้า 120) คือ

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ประชากร

ประชากร ได้แก่ การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาเป็นประชากรสำหรับใช้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 8 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 8 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจำนวน 8 คน รวมจำนวน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบมีโครงสร้างเป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ที่มีระดับการปฏิบัติงานน้อยซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารโครงการประกอบด้วยประเด็นที่ควรส่งเสริมคือ การประชุม วางแผนการดำเนินงานการบริหารเกี่ยวกับบุคลากรโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน และมีแนวทางส่งเสริม 2) ด้านงบประมาณประกอบด้วยประเด็นที่ควรส่งเสริมคือ การจัดหางบประมาณเพิ่มเติมหรือทดแทนส่วนที่หมดไป โดยวิธีจัดตั้งกองทุนจากผู้มีจิตศรัทธาในท้องถิ่นและมี

แนวทางการส่งเสริม 3) ด้านการดำเนินงานประกอบด้วยประเด็นที่ควรส่งเสริม คือการจัดหาให้มีโต๊ะ ม้านั่ง ให้นักเรียนได้ใช้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอและมีแนวทางการส่งเสริม 4) ด้านการนิเทศและติดตามผลประกอบด้วยประเด็นที่ควรส่งเสริมคือการนำเอาผลการประเมินโครงการอาหารกลางวัน นำมาปรับปรุงรูปแบบการนิเทศและติดตามผลและมีแนวทางการส่งเสริม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (ฉบับที่2) ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
2. ในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาและนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ เพื่อสัมภาษณ์และผู้วิจัยไปดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่นัดหมาย จนครบทั้ง 24 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปผลที่ได้ในรูปแบบตารางวิเคราะห์เนื้อหา